

Årsredovisning 2019

Avfall

Innehåll

1 Nämndens ansvar och uppgifter.....	2
2 Verksamhetschefens kommentar till resultatet.....	2
3 Viktiga händelser i verksamheten.....	3
4 Uppföljning och bedömning av nämndens mål.....	4
5 Ekonomi.....	5
5.1 Driftredovisning.....	5
5.2 Driftredovisning per verksamhet.....	5
5.3 Investeringsredovisning.....	6
6 Intern kontroll.....	6
7 Prestationer och nyckeltal.....	6
8 Risk.....	7

1 Nämndens ansvar och uppgifter

Avfallsverksamheten ansvarar för att insamla hushållsavfall från hushåll och verksamheter i kommunen samt informera om återvinning av avfall. Genom att kommunen insamlar avfallet säkerställs det att avfallet tas om hand på ett miljöriktigt sätt och inte riskerar att orsaka fara för hälsa eller miljö.

Avfallsverksamheten är en taxefinansierad verksamhet vilket innebär att verksamheten ska gå plus minus noll och att abonnenterna ska bära verksamhetens kostnad. Avfallsverksamhetens intäkter kommer från de taxor som abonnenterna betalar. Kostnaderna utgörs av ersättning till entreprenörer som utför avfallsinsamling, behandlingskostnad för avfall samt administrativa kostnader. Eventuella överskott eller underskott för avfallsenheten fonderas och regleras genom att avgiften i taxan höjs eller sänks. Tillfälliga överskott i avfallsverksamheten under något eller några år kan förenas med självkostnadsprincipen om det sett över en längre period uppvägs av andra års underskott.

I dagsläget arbetar tre personer med avfallsfrågor såsom avtalsuppföljning, planering och utveckling på Danderyds kommun. Avfallet samlas in av upphandlad entreprenör och överlämnas till kommunens delägda avfallsbolag SÖRAB (Söderhalls Renhållningsverk AB). Från SÖRAB går gemensamma transporter av rest- och matavfall till Uppsala och Upplands Bro för behandling. Restavfallet som kommunen samlar in energiåtervinns genom fjärrvärmeproduktion vid förbränning och matavfallet rötas så att biogas och biogödsel kan produceras. SÖRAB är även ansvariga för återvinningscentralerna i ägarkommunerna och samtliga anläggningar är tillgängliga för Danderydsborna.

Avfallsverksamheten strävar hela tiden efter att underlätta för avfallsabbonenterna att bidra till en bättre miljönytta. Detta görs genom att erbjuda ett brett utbud av tjänster som gör det möjligt att anpassa avfallshämtningen efter abonnentens egna behov och ambitionsnivå.

2 Verksamhetschefens kommentar till resultatet

Året inleddes med en höjd taxa med 9 procent för att möta den prisindexökning som upphandlade entreprenörer aviserat samt balansera avfallsfonden. Under året som gått har en ny entreprenad för insamling av fettavskiljarslam startat. Försöket med en flytande återvinningscentral till Tranholmen avslutades och ingen förlängning är aktuell. Förberedande dialoger och framtagande av utställningsversioner av avfallsplan 2021–2032 genomfördes och avfallsföreskrifter reviderades. De två sistnämnda inväntar politiska beslut under 2020. I övrigt har avfallsverksamheten i Danderyds kommun som helhet löpt på enligt planerat.

I och med att avfallsverksamheten är en taxefinansierad verksamhet så ska intäkterna från abonnenterna bära verksamhetens kostnad. Eventuella överskott eller underskott ska fonderas och regleras genom att avgifterna (taxan) höjs eller sänks.

Intäkterna och kostnaderna harmoniserar inte med den fastlagda budgeten för 2019 vilket medför en förlust. Alla detaljer återfinns under ekonomikapitlet. Avfallsverksamheten kommer också fortsättningsvis aktivt arbeta med att få en ekonomi i balans.

3 Viktiga händelser i verksamheten

Fettentreprenad

Kommunen är ansvarig för att insamla det avfall som klassas som hushållsavfall. Till den kategorin hör bland annat fettavfall från fettavskiljare, som ska finnas installerade där större mängd mat tillagas. Upphandlad entreprenad blev LS Tankservice (Sortera AB efter namnbyte) och entreprenadstart var första kvartalet 2019. Entreprenören har fungerat utmärkt från start och stora mängder fettavskiljarslam har kunnat samlats in och användas till biogas och biogödselproduktion istället för att fastna i kommunens spillvattensledningsnät.

Flytande återvinningscentral

Under 2017–2019 genomfördes ett försöksprojekt med en flytande återvinningscentral som anlade vid Tranholmen. Utvärdering av projektet gjordes under 2019 och ett politiskt beslut togs att inte fortsätta med den flytande återvinningscentralen.

Kosmetiskt hushållsavfall

Ett samarbetsavtal med butikskedjan KICKS tecknades för insamling av kosmetiskt hushållsavfall för att underlätta för medborgare att hantera sitt kosmetiska avfall på ett riktigt sätt. Tjänsten lanserades under slutet av 2019 och kommer att marknadsföras under 2020.

Återvinningsstationer

Under våren etablerade Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI AB), i samråd med Tekniska kontoret, en ny återvinningsstation vid Svanholmsparken. Likaså flyttade FTI AB den återvinningsstation som tidigare återfanns vid Djursholms slott till Norrängsgården. Utöver detta etablerade de även en så kallad mini-återvinningsstation vid Danderydsvallen. Mini-återvinningsstation har bara pappers- och plastförpackningar. Tanken med ministationerna är att öka tillgängligheten för kommuninvånare och avlasta övriga återvinningsstationer.

Återbruka i advent

I december var det återigen Återbruksdagen och denna gång i en julig skrud. Eventet genomfördes i kommunens lokaler i information Danderyd i Mörby Centrum under första helgen i december med kommunens avfallsenhet som arrangör. Syftet med Återbruka i advent var att uppmärksamma vikten av återbruk och återanvändning samt ett försök att minska mängden prylar som slängs i onödan. För att uppnå syftet och målet fick medborgarna möjlighet att skänka saker som dem inte längre behövde/inte hade glädje av eller hitta inlämnade saker som dem själva ville ha. Ingen föranmälan, inga pengar, inget krångel. Totalt kom cirka 500 glada besökare till eventet. Eventet uppmärksammades i P4 radio Stockholm med direktsändning från Information Danderyd.

Personalförändring

En strategisk avfallsplanerare rekryterades och tillsattes den vakanta posten i januari 2019.

4 Uppföljning och bedömning av nämndens mål

3. Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas

Danderyds kommun genomför en väl utförd och trafiksäker hämtning av avfall samt erbjuder ett tillfredsställande avfallstjänsteutbud

Bedömning

 Målet ej uppfyllt

Nyckeltal	Utfall 2019	Mål 2019	Bedömning	Trend
Nöjd medborgarindex från SCB	66%	72%		↘
Antalet minskade trafikfarliga backningar med avfallsfordon	1	16		↘

Nöjd medborgarindex sjönk från 72% 2017 till 66%. Det är en genomgående trend i hela kommunen. Avfallsverksamheten avser att förstärka informationsinsatser framöver för att vända utvecklingen.

Minska antalet trafik- och arbetsmiljöfarliga backningar

Resultatet för året blev en minskning om 1 av 16 backningar. Arbetet med att eliminera antalet trafik- och arbetsmiljöfarliga backningar med sopbil är en del av avfallsverksamhetens dagliga driftverksamhet. Under året har sammanlagt 1st trafik- och arbetsmiljöfarlig backning arbetats bort. Arbetet med att arbeta bort farliga backning blir allt svårare. De platser som är kvar är mer kostsamma att åtgärda. Dock kvarstår målet att åtgärda alla de platser som fanns med på den ursprungliga inventeringslistan samt de som har tillkommit. Målet kommer att förändras, från och med år 2020, till en minskning med 6 trafikfarliga backningar per år istället för 16 stycken då det är mer rimligt baserat på de 62 stycken backningar som kvarstår. Under de senaste tre åren har 30 stycken trafikfarliga platser åtgärdats.

5. Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Öka mängden avfall som sorteras ut och därmed kan återvinnas

År 2019 förväntades mängden insamlat matavfall per invånare vara 36 kg det faktiska utfallet blev 32,58 kg/invånare. Orsaken till detta är fortfarande okänd då inga plockanalyser genomförts under året. En tänkbar anledning till utfallet kan dock vara att människor är mer medvetna och därmed minimerar sitt matsvinn vilket genererar mindre mängder. Plockanalyser kommer att genomföras vår 2020 och kommer att ge svar på detta.

5 Ekonomi

För år 2019 redovisar avfallsenheten en negativ avvikelse mot budget med 2,4 mnkr vilket motsvarar 8,5 procent av budgeterade nettokostnader. Observera att i resultatet ligger det med en felaktigt uppbokning 1,2 mnkr i kostnader. Uppbokningen byggde på ett underlag som blev fel pga ett skrivfel. Tekniska kontoret har tagit fram rutiner för att minska risken för felaktiga uppbokningar.

Det medför att egentliga verkliga utfallet är en förlust på 0,9 mnkr i istället 2,1 mnkr 2019. Detta kommer att påverka 2020 års resultat positivt.

5.1 Driftredovisning

Nedanstående sammanställning visar avfallsavdelningens intäkter jämför med budget och föregående år.

Driftredovisning avfallsavdelningen 2019

mnr	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter	29,3	28,8	-0,5	-1,7%	27,3
Balansering eget kapital	-0,3	2,1	2,4	800%	0,5
Verksamhetens kostnader	29,0	-30,9	-1,9	-6,6%	-27,8
Årets resultat	0,3	-2,1	-2,4	-800%	-0,5

5.2 Driftredovisning per verksamhet

Avfallsverksamhetens nettoresultat för 2019 blev en förlust på 2,1 mnkr. Detta är 2,4 mnkr lägre än den budgeterade vinsten på 0,3 mnkr. Justeras resultatet med den felaktiga uppbokningen blir förlusten på 0,9 mnkr. Det blir då en negativ avvikelse mot budget på 1,2 mnkr.

Avvikelserna förklaras främst av att kostnaderna blev 1,9 mnkr högre än budget (varav 1,2 mnkr är den felaktiga uppbokningen) samt minskade intäkter med 0,5 mnkr än budget.

Avfallsfondens ingående balans 2019 hade ett negativt värde på 3,4 mnkr. Med en förlust på 2,1 mnkr blev det ackumulerade resultatet för 2019 ett negativt värde på 5,8 mnkr. Avräknar den felaktiga uppbokningen blir istället det negativa värdet på avfallsfonden 4,6 mnkr,

Ökade kostnader

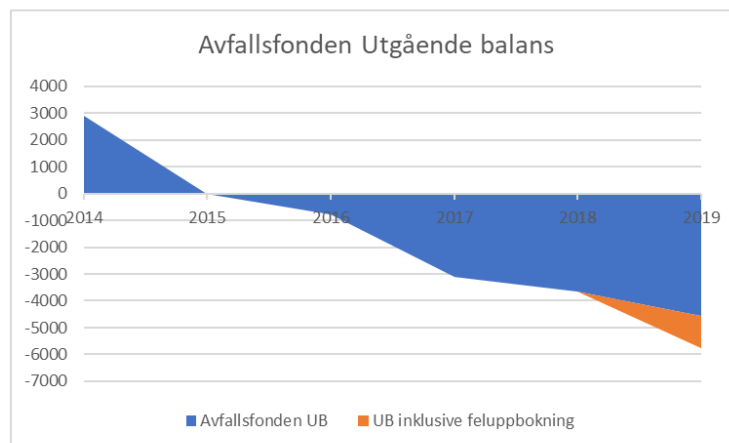
De totala kostnaderna uppgår till 30,9 mnkr för 2019 vilket är 1,9 mnkr högre än budgeterat (varav 1,2 mnkr är den felaktiga uppbokningen). och beror främst på att kostnaderna för insamling och behandling av kärll- och säckavfall, det vill säga restavfall, blivit något högre än budgeterat. En annan post som överskridit budget är drift, där kostnad för återvinningscentraler, mobil återvinningscentral, flytande återvinningscentral, matavfallsutrustning (påsar och hållare), kärlltvätt, kärllbyten etc. ingår. Denna post överskred budget med 0,3 mnkr. Likaså differentierar posten för fettavfall negativt med 0,2 mnkr jämfört med vad som budgeterats.

Minskade intäkter

De minskade intäkterna härstammar till största del från att en stor verksamhet i kommunen lade om sitt abonnemang för matavfallsutsortering. Denna förändring innebar 0,5 mnkr lägre intäkter för avfallsenheten.

Avfallsfonden

Avfallsverksamheten i Danderyds kommun ska över åren ge ett nollresultat- Över- respektive underskott balanseras mot eget kapitalposten från Avfalls-fonden. Avfalls-fondens ingående 2019 var ett negativt värde 3,7 mnkr. Efter årets negativa resultat om 2,1 mkr är utgående balansen minus 5,8 mnkr. Justeras fonden med den felaktiga uppbokningen blir den istället 4,6 mnkr.

5.3 Investeringsredovisning

Kostnaden för inköp av avfallskärl till nya fastighetsägare, uppgår till 0,4 mnkr

Investeringsredovisning avfallsavdelningen 2019

	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %
Summa alla projekt	-0.6	-0.4	0,2	33,3%

6 Intern kontroll

Rapportering sker i tekniska nämndens årsredovisning.

7 Prestationer och nyckeltal

Det är alltid intressant att jämföra verksamheten med andra verksamheter. Att jämföra utvecklingen i den egna verksamheten över tid ger indikationer om utvecklingen går åt rätt håll, med vilken kraft och om det är något som behöver mer fokus för att utvecklas bättre.

Nedanstående är hämtat ur Avfall web vilket är branschorganisationen Avfall Sveriges statistikdatabas där avfallsverksamheten, tillsammans med flertalet av landets kommuner, matar in statistik. Informationen kan sedan användas för att jämföra olika parametrar. Siffrorna nedan avser 2018 års statistik, nyare statistik finns ej ännu att tillgå.

Parameter	Danderyd	Lidingö	Täby
Andel hushåll (villor, flerbostadshus och fritidshus) som inte sorterar matavfall (%)	37	52	52
Andel hushåll (villor, flerbostadshus och fritidshus) som sorterar matavfall (%)	63	48	48
Kostnad fördelad per nyttighet i kr/kvm inkl. moms enligt "Nils Holgersson fastighet"	15,91	23	13,81
Nöjdhet avfallshantering	72	79	79
Antal återvinningsstationer med alla fraktioner	9	22	12
Andel farligt avfall i restavfall enligt plockanalys (%)	0,19	0,04	0,11
Andel elavfall i restavfall enligt plockanalys (%)	0,51	0,12	0,82
Andel förpackningar och returpapper i restavfall enligt plockanalys (%)	40	34	37
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)	180	203	217

Parameter	Danderyd	Lidingö	Täby
Mängd insamlat matavfall (kg/person)	33	21	27
Total mängd insamlat hushållsavfall (kg/person och år)	397	464	492

8 Risk

Under 2020 ser avfallsenheten flertalet risker som kan komma att påverka budget 2020. En av de större riskerna är att det för år 2020 budgeterats på de analyser som låg till grund för 2019/2020 och som nu gett ett negativt resultat. Därav finns det en risk att höjningen av avfallstaxan med 11 procent inte är tillräcklig för att säkerställa ett positivt budgetresultat.

Avfallsverksamheten arbetar ständigt med att effektivisera och hitta kostnadsbesparingar. Den större kostnaden ligger på de entreprenörer som avfallsverksamheten har kontrakterat, därför lägger verksamheten mycket resurser på den upphandling som ska genomföras under 2020-2021.

En stor risk för ökade kostnader för avfallsverksamheten är den nya skatten på avfallsförbränning som beslutades i Sveriges Riksdag den 4 december 2019. Skatt betalas med 75 kronor per ton avfall från med den 1 april 2020 till den 31 december 2020. Uppskattningsvis blir det minst 0,5 mnkr i ökade kostnader för det under 2020.

En annan risk är att SÖRAB (kommunens avfallsbolag) eventuellt kommer att genomföra märkbara höjningar av taxa till kommuner under 2020 till följd av uppstart av en ny sorteringsanläggning. En fast prisbild finns ännu inte.